Kadına Yönelik Şiddet Haberlerine Dair Bir Eleştirel Söylem Çözümlemesi

Serhat ÇOBAN[1]

Kemal Cem BAYKAL[2]

1 Doç Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, serhatcoban@comu.edu.tr, ORCİD: 0000-0001-8430-0681.

2 Dr. Öğretim Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi İletişim Fakültesi, Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü, kcbaykal@comu.edu.tr, ORCİD: 0000-0002-6879-4391.

Giriş

Kadına yönelik şiddet, Türkiye'de uzun yıllardır en önemli toplumsal sorunların başında gelmektedir. Özellikle 2000'li yılların başından itibaren kadına yönelik şiddet ve cinayet olaylarında önemli bir artış meydana gelmiş ve doğal olarak bu olaylar, basında sıklıkla yer bulmaya ve tartışılmaya başlamıştır.

Basının kadına yönelik söyleminde de birtakım sorunlar bulunmaktadır. Haber yazımında erkek egemen bir dil kullanılması ve kadına yönelik şiddet olaylarında erkeklerin eylemlerinin meşrulaştırılması ile hafifletici gerekçeler üretilmesi, bu sorunların en başında gelmektedir.

Son yıllarda basında kadın temsiline odaklanan ve farklı bakış açılarıyla üretilen birçok akademik çalışma yapılmıştır. Bu çalışmanın amacı, yakın bir tarihte gerçekleşen Şebnem Şirin cinayetine ilişkin Yeni Şafak, Cumhuriyet ve Habertürk Gazetelerinin söylemlerini incelemek ve ortaya çıkan etik sorunları saptayarak literatüre güncel bir katkı sağlamaktır. Bu bağlamda, çalışmanın birinci kısmında, medyada kadına yönelik söylemin temelleri tarihsel bir çerçevede ele alınmış ve bu konuda dünyada ve Türkiye'de geçerli olan etik kodlara değinilmiştir. Diğer kısımda ise söz konusu gazetelerin eleştirel söylem çözümlemesine yer verilmiştir. Çalışmanın yöntemi, ikinci başlıkta detaylı olarak açıklanmıştır.

1. Medyada Kadına Yönelik Söylem ve Bu Bağlamda Düzenlenmiş Etik Kodlar

1.1. Medyada Kadına Yönelik Söylem

Medyada kadına yönelik söylemin bugünkü durumunu ve mevcut sorunları anlamak için, kadın erkek ilişkisinin tarihsel gelişimine bakmak gerekmektedir. Bu husus, yüzbinlerce yıllık insan tarihinde inşa edilen kültürlerin en önemli unsurlarından biri olmasının yanı sıra, tarihsel kronoloji içerisinde önemli değişimlere uğramıştır.

Tarım devrimiyle birlikte, kadınlar, erkeklerle ortak karar veren durumundan, bağımlı ve boyun eğen bir duruma sürüklenmiştir. Bu dönemde, ağır sabanla yapılan tarım, uzun mesafe ticareti ve ciddi askerlik görevleri erkeklerin tekeline geçmişti. Böylece, mülkiyet ve iktidar yalnızca erkeği ilgilendirmeye başlamış, kadın ise ikinci plana itilmişti. Zaman içerisinde, kadınlar, başat figürler olmak yerine anne figürü ya da güzelliğin sembolleri olarak varlıklarını sürdürmeye başlamıştır (Harman, 2016: 41-42).

Antik Yunan uygarlıklarına bakıldığında, kadınların cinselliğinin katı bir şekilde kontrol altına alınması için çeşitli gerekçeler mevcuttur ve bu sorumluluğun ailenin erkeklerine verilmesi için gerekli olan mantık temeli Aristoteles'in düşüncelerinden kaynaklanmaktadır. Düşünür, erkeklerin üstünlüğü bakış açısını

temel alır (Cantarella, 2018: 277-278). Yunan kadınlarının aksine, Romalı kadınlar, toplumsal kurallara uymaları şartıyla kayda değer bir özgürleşme düzeyi elde etse de imparatorluk döneminde bu durum kadınların aleyhine değişmeye başlamıştır (Cantarella, 2021: 280).

Ortaçağ döneminde de kadınların ikinci planda olması durumu devam etmiştir. Örneğin, Thomas Aquinas (1221-1274), 'eksik erkek' olduğuna inanılan kadınların, erkeklere yalnızca yardımcı konumda bulunabileceğini savunur. 13. ile 14. yüzyıllar arasında iktidar konumundaki kadınlar da mevcuttur. Kraliçeler, başrahibeler, kadın kâhinler ve sapkın kadınlar bunlardan bazılarıdır (Valerio, 2019: 294).

Avrupa'da Reform ve Rönesans hareketleri ile 17. yüzyıldan itibaren gelişen liberalizmin öngördüğü 'eşitlik' kavramının etkisiyle, kadınlara bakışta önemli bir değişim yaşanmıştır. Bu bakımdan, yararcı düşünür John Stuart Mill'in *Kadınların Köleleştirilmesi* (1869) adlı eseri önem arz etmektedir. Mill'e göre (2019: 29, 142-143), kadın ile erkek arasındaki eşitsizlik, hiçbir zaman müzakerenin ya da insanlığın yararına veya toplumun iyi düzenine vesile olan herhangi bir sosyal düşünce ya da görüşün sonucu olarak ortaya çıkmamıştır. Bu durum, basit bir şekilde, tarihin en eski dönemlerinden itibaren erkeğin kas gücünün fazla olması gerçekliğinden doğmuştur. Mill, kadınların özgürleşmesi ile yararcılık felsefesi arasında da bağlantı kurmuştur. İlk olarak, güçlünün zayıf üzerindeki iktidar hakkı toplumun tam kalbinde işlemeye devam ettikçe, eşitlik, zorlu bir mücadele alanı olarak kalacaktır. İkincisi ise, kadınlara özgür meslek seçme hakkı tanınarak, insanlığın yüksek hizmetine sunulan zihinsel yetenekler toplamı ikiye katlanacaktır. Örneğin, şimdi, devlette çalışan bir öğretmen bulunuyorsa, kadınların da bu mesleğe girmesiyle bu sayı ikiye çıkacaktır.

Özellikle 17. yüzyılın sonu ve 18. yüzyılın başlarında, Avrupa'da kadınların yaşamında önemli değişimler meydana gelmiştir. Bu dönemde, Fransa'da kadınların bir araya geldiği salonlar ortaya çıkmış ve önemli entelektüel merkezler arasına girmişti. 18. yüzyıl sonlarında Batı Avrupa'da kadın sanatçı ve yazarlar çıkmıştı (Roberts, 2017: 311). Londra'da da kadınlar, 18. yüzyılın sonlarında gelişen tartışma topluluklarının önemli bir parçası konumundaydılar (Black, 2017: 297). 19. yüzyılın sonu ile 20. yüzyılın başlarında, özellikle Batılı ülkelerde kadınlar siyasî haklara da kavuşmuşlardır.

Türkiye'de de özellikle, uzun yıllar süren imparatorluk geleneği sonucunda, ataerkil bir toplum yapısı egemen olmuş ve kadınlar erkeklerin gerisinde kalmıştır. Türkiye, her ne kadar Batı'nın aydınlanma sürecine dahil olmasa da kadınlar, 1923 yılında Cumhuriyet'in kurulmasının ardından Atatürk'ün devrimleri sayesinde her alanda önemli kazanımlar elde etmiş, 1934 yılında ise kadınlara seçme

ve seçilme hakkı tanınmıştır.

Yukarıda kısaca açıklanmaya çalışılan tarihsel süreçten anlaşılacağı üzere, kadınlar, tarım devriminden itibaren on bin yıldan fazla süre erkeklerin altında ezilmiş ve ikinci planda kalmıştır. Avrupa'da, 17. yüzyıldan itibaren, Türkiye'de ise Cumhuriyet'in ilanından sonra yaşanan 'demokratikleşme' politikaları sonucunda kadınlar birçok kazanımlar elde etmiş ve erkekler ile eşit konuma gelmiştir. Ancak, on bin yıldan fazla süre içerisinde şekillenen erkek egemen davranış pratiklerini ve ataerkil kültürü tamamen ortadan kaldırmak için son üç yüz yılda yaşanan gelişmeler yeterli olmamıştır. Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde, kadına yönelik ayrımcılık ve hak ihlâlleri Batılı ülkelere nazaran çok daha fazladır. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün 2019 yılında yaptığı bir araştırmaya göre (www.haberturk.com, 25.11.2019), Örgüt'ün 36 üyesi arasında, eşinden hayatında en az bir kez duygusal veya fiziksel şiddet gören kadın sayısının en fazla olduğu ülke, yüzde 38 ile Türkiye'dir. Türkiye'yi sırasıyla, Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Yeni Zelanda, Letonya, Danimarka ve Finlandiya gibi ülkeler takip etmektedir.

Medya, kültürü yansıtan en önemli unsurlardan biri olduğundan, kadına yönelik olumsuz bakış, medya metinlerine söylem olarak yansımakta ve kadına yönelik olumsuz bakışı yeniden üretmektedir. Bu durum, ilk kitle iletişim aracı olan tiyatrodan, internete değin uzanan farklı mecraları ve geniş bir zaman dilimini kapsamaktadır. Kanımızca, kadının medya metinlerinde 'öteki' olarak işlenmesinin en önemli nedeni, kasıtlı olarak yapılan tercihlerden kaynaklanmamaktadır. Asıl neden, bu metinlerin erkek egemen kültürde yetişen erkekler ve 'ikincil' konumunu sorgulamayan kadınlar tarafından üretilmiş olmalarıdır. Dolayısıyla, bu kişilerin günlük yaşam pratikleri, ön kabulleri ve bilinç altı düşünceleri medya içeriklerine kendiliğinden yansımaktadır. O halde, Roma İmparatorlarından filozof Marcus Aurelius'un (2021: 129), "*Her şey düşüncene bağlı, düşüncen de sana. Bu yüzden istediğinde düşünceni ortadan kaldırırsan, bir burnu dönüp, dingin bir koya ulaşmış olursun*" önermesinden yola çıkarak, davranışları değiştirmenin en etkili yolunun düşünceleri değiştirmek olduğunu söylemek mümkündür. Bu da öncelikle, bireye küçük yaşlardan itibaren cinsiyet eşitliği bakımından hassas bir okul eğitimi verilmesiyle mümkün olacaktır.

Tarihsel süreçler içerisinde kadına yönelik şekillenen erkek egemen söylemi medyanın çeşitli alanlarında görmek mümkündür. Bunlardan ilki yazılı basındır. Bildirici'ye göre (2018: 69-70), kadınlarla ilgili haberlerde temel sorun kadına bakış açısıdır. Öncelikle, erkeklerin kadınlara yönelik şiddeti, 'kıskançlık', 'cinnet', 'aldatma' gibi sözcüklerle meşru ve haklı gösterilmektedir. Ayrıca, şoförlük, siyaset, devlet yönetmek gibi işler erkeklere; ev temizliği, yemek yapmak, ço-

cuk yetiştirmek ise kadınlara özgü işler olarak gösterilmektedir. Cesaret ve güç gibi yetenekler erkeklere atfedilmekteyken, korkaklık, güçsüzlük gibi nitelikler kadınlara atfedilmektedir. Diğer yandan, kriminal haberlerde kadınlar, mağdur bile olsalar haberin baş öznesi olarak sunulmakta, fotoğrafları verilmiyorsa bile çizimler ya da arşiv fotoğrafları kullanılmakta ve kadın cinselliği haberin ambalajı haline getirilmektedir. Örneğin, Hürriyet Gazetesi'nde 16 Mayıs 2005 tarihinde yer alan 'Üniversite Amfisinde Esrar Partisi' başlıklı bir haberde (akt. Uzun, 2009: 116), üniversite amfisinde esrar içen biri kız biri erkek iki öğrencinin fotoğrafı gazetede yer almış; ancak, haberde kız öğrencinin adı açıkça yazılırken, erkek öğrencinin adının baş harfi verilmiş, fotoğrafta da kız öğrencinin yüzü açıkça görülürken, erkek öğrenci tanınmayacak biçimde yansıtılmıştır. Ayrıca, haberle ilgisiz bir biçimde, 20 yaşındaki genç kızın evlenip boşanmış olduğu bilgisine de yer verilmiştir.

Televizyonda kadına yönelik söylem, yazılı basın ile benzerlik göstermektedir. Türk dizilerinin tanıtım sayfaları incelendiğinde, kadın ana karakterlerin genelde anne rolü üstlendiği, kariyer sahibi olsalar da büyük çoğunluğunun gerekli eğitime ve donanıma sahip olmadığı, iş yaşamına dair zihinsel bir beceri de taşımadıkları görülmektedir. Ayrıca, kadınların dizilerdeki başarısı ya da başarısızlığı, güzellik ile ilişkilendirilmekte ve güzelliğin bir kadında bulunması gereken en önemli meziyetlerden biri olduğu şeklinde sunulmaktadır (Gürer/Gürer, 2020: 648).

Kadına yönelik ayrımcılığın görüldüğü diğer bir mecra ise sinemadır. Bu bakımdan, belirgin bir tür olan korku sineması örnek gösterilebilir. Bu filmlerde kadınlar, edilgen, tehlike anında kurtarılması gereken, ayak bağı olan, aptal, adeta kendilerine kötü muamele edilmesini isteyen kişiler olarak inşa edilmektedir (Abisel, 1999: 177).

1.2. Medyada Kadına Yönelik Söylemi Düzenleyen Etik Kodlar

Basın kuruluşları ve basın konseyleri tarafından oluşturulan etik kodlar, basında özdenetimin sağlanması, basının saygınlığının korunması ve yayınlardan üçüncü kişilerin olumsuz etkilenmemesi bakımlarından önem arz etmektedir. Gönüllülük esasına dayandığından, basında özdenetim uygulamaları, hukukî denetime nazaran daha etkili olabilmektedir. Çalışmanın bu başlığında, dünyada ve Türkiye'de kadına yönelik söylemi düzenlemeye ilişkin etik kodlar incelenmeye çalışılmıştır.

ABD'nin basın özdenetim kuruluşu olan Profesyonel Gazeteciler Topluluğu'nun (*Society of Professional Journalists*-SPJ) etik kodlarına bakıldığında, doğrudan kadına yönelik ayrımcılığı engellemeyi veya kadınları korumayı amaç-

layan bir ilkenin bulunmadığını görmek mümkündür. Ancak, cinsel suçlarla ilgili haberlerde mağdurlara üstün hassasiyetle yaklaşılması öngörülmüştür (spj.org, 06.09.2014).

İngiltere'de, Bağımsız Basın Standartları Örgütü'nün (*Indepentent Press Standarts Organisation*-IPSO) konuyla ilgili kodları ise ABD örneğine göre daha detaylı düzenlenmiştir. Etik kodlar arasında, bireyin cinsiyetine yönelik önyargılı veya aşağılayıcı ifadelerden kaçınılması ve cinsel kimliğe ilişkin ilgisiz ayrıntılara haberde yer verilmemesi gerektiği hususu kabul edilmiştir. Ayrıca, "*Gazeteciler, cinsel saldırı mağdurlarının kimliğinin haksız yere ifşa edilmesini önlemek için dikkatli olmalı ve sağduyulu davranmalıdır*" ilkesi benimsenmiştir (https://www.ipso.co.uk, 01.01.2021).

Alman Basın Konseyi (*Presserat*) de, yayınlarda cinsiyet ayrımcılığına başvurulmaması ilkesini kabul etmektedir (presserat.de, 22.03.2017). Kanada'nın Québec Eyaleti Basın Konseyi (*Conseil de presse du Québec*), Almanya örneği ile benzer olarak yayınlarda cinsiyet ayrımcılığını yasaklamakta ve cinsel saldırı olaylarında basının saygılı davranması gerektiğini kabul etmektedir (https://conseildepresse.qc.ca, 2003).

Türkiye'de ise basın bağlamında kadına yönelik en detaylı düzenlemeyi, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin (TGC) 'Türkiye Gazetecileri Hak ve Sorumluluk Bildirgesi'nde görmek mümkündür. Ancak, belirtmek gerekir ki, TGC, bir özdenetim kuruluşu niteliğinde olmayıp, meslek örgütüdür. Bildirge'de 'Kadın' başlığı altında şu ifadeye yer verilmektedir (tgc.org.tr, 17.04.2019): "*Kadınlara karşı ayrımcılığa neden olacak, ruhsal ve bedensel açıdan kadını ötekileştirecek veya rencide edecek haberlere yer verilmemelidir. Haberde kadına yönelik şiddeti meşrulaştıracak ve özendirecek gerekçeler üretilmemeli, şiddetin detayları aktarılmamalı, kadınların uğradığı taciz, tecavüze ilişkin haberlerde kadının kimliği korunmalı, fotoğraflarına ve görsel unsurlara yer verilmemelidir.*" Cemiyet, ayrıca, doğrudan haberin unsuru olmadığı sürece kimsenin cinsiyet kimliği nedeniyle tanımlanamayacağını, tanımlanması gereken durumlarda ise küçümsenip aşağılanmayacağını ve gazetecinin, bireylerin cinsiyetine saygı göstermesi gerektiğini kabul etmektedir. Bunun yanı sıra, kamu yararı olmayan ve olayla doğrudan ilgisi bulunmayan bir insanın davranışının cinsiyet ve cinsel kimliğe dayandırılmaması; bu durumun, alay, hakaret ve önyargı konusu yapılmaması hususu da kabul edilmektedir. Belirtilen diğer bir husus da cinsel saldırı mağdurlarının fotoğraflarının, görüntülerinin veya kimlik bilgileri kesinlikle yayınlanmaması, bu haberlerde animasyon ve canlandırma da kullanılmaması gerektiğidir.

Dünyadaki örneklerle mukayese edildiğinde, TGC'nin Bildirgesi'nin çeşitli kısımlarında kadına yönelik söyleme ilişkin oldukça detaylı düzenlemeler getir-

diği görülmektedir. Bu durumu, Türkiye'de, çok uzun bir zamandır devam eden kadına yönelik şiddet olgusuna karşı geliştirilen bir tutum olarak değerlendirmek mümkündür. Ancak, TGC'nin aksine, bir basın özdenetim kuruluşu olan Basın Konseyi'nin 16 maddelik 'Basın Meslek İlkeleri'nde, yalnızca, kimsenin cinsiyeti nedeniyle kınanamayacağı ve aşağılanamayacağından bahsedilmektedir (basinkonseyi.org.tr). Kadınların ötekileştirilmemesine ilişkin veyahut cinsel saldırı içerikli haberlere ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

Türkiye'nin en büyük medya gruplarından Demirören Grubu'nun da 'Yazılı Basın Yayın İlkeleri' mevcuttur. Buna göre, gazete çalışanlarının cinsiyet ayrımcılığı yapmaması gerektiği belirtilmekte ve kadınlara yönelik hassasiyet güçlü bir cümleyle ifade edilmektedir: "*Gazete ve dergi çalışanları, kadın ve çocuk hakları konusunda taraftır. Kadına ve çocuğa karşı ayrımcılığa neden olacak, ruhsal ve bedensel açıdan örseleyecek veya rencide edecek haberlere yer verilmez. Kadına ve çocuğa karşı şiddeti önlemeyi amaçlayan yayınlar yapılır*" (www.demirörengazetecilik.com, 2018).

2. Yöntem

Bu çalışma, yayın politikaları bağlamında farklı ideolojik konumlanmalara sahip olan Yeni Şafak, Habertürk ve Cumhuriyet gazetelerinin internet versiyonlarında Şebnem Şirin adlı kadının, erkek arkadaşı olduğu iddia edilen şahıs tarafından şiddete maruz kalarak hayatını kaybetmesine yönelik çıkan haberlerin analizine odaklanmaktadır. 27.10.2021-01.11.2021 tarihleri arasında ilgili gazetelerde yer alan haberlerin incelendiği çalışmanın temel araştırma sorusu, farklı yayın politikalarına sahip gazetelerde yer alan haberlerde bir benzerlik ya da farklılığın olup olmadığı üzerinedir. Ayrıca, haberlerde yer alan etik sorunlar da ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Yeni Şafak "sağ", Habertürk "liberal" ve Cumhuriyet'te "sol" politik konumlanmaya sahip yayın politikaları izledikleri varsayımı üzerine seçilmiştir. Van Dijk'in eleştirel söylem çözümlemesi tekniğinin kullanılacağı araştırmada gazeteler, haber başlıkları, haber girişleri ve ard alan bilgisi olarak üç başlıkta incelenmiştir.

3. Bulgular ve Yorum

3.1.Yeni Şafak Gazetesi

3.1.1. Haber Başlıkları

Yeni Şafak gazetesinde 27.10.2021-01.11.2021 tarihleri arasında konu ile ilgili üç haberin yer aldığı görülmektedir. Gazetede yer alan üç başlık aşağıdadır:

1. Denizli'de kadın cinayeti! Şebnem Şirin erkek arkadaşı tarafından öldürüldü: Cinayetin nedeni ortaya çıktı

2.Türkiye Şebnem'e ağlıyor! Annesinin cenazedeki feryadı yürek yaktı: Tutuklanan katilin ilk ifadesi ortaya çıktı

3. AK Parti Sözcüsü Çelik'ten vahşice katledilen Şebnem Şirin paylaşımı: İnsanlık yok oluyor

İlgili haber başlıkları incelendiğinde, ilk başlıkta kadın cinayetlerine vurgu yapıldığı görülmüştür. Diğer başlıklarda ise olaya ilişkin vurguların haber başlıklarına taşındığı gözlenmiştir. Üçüncü başlıkta yer alan ifade incelendiğinde ise, 'vahşice' sıfatı göze çarpmaktadır. Haber yazım tekniklerinde habercinin olay karşısında sıfat kullanmamasının önemi üzerinde durulmakta iken burada gazete sıfat kullanarak olaya ilişkin yorumda bulunmuştur. Ayrıca gazetenin haberi örerken hayatını kaybeden kişinin ailesi ve yakınlarını gözetecek bir dil kullanması gerekliliği de önemlidir. Haberi okuyan ailenin ve yakınlarının duygularının da hesaba katılması, zaten yaşadıkları olay nedeniyle psikolojik olarak zor durumda olan kişilerin haberi okuduğunda benzer travmaları tekrar yaşamamasına özen gösterilmesi gerekmektedir. Bu durum, etik bakımdan haberde 'ölçülülük' ilkesine de aykırılık teşkil etmektedir.

3.1.2. Haber Girişleri

Haber girişleri incelendiğinde başlıklarla tutarlı bir yayın politikası izlendiği söylenebilir. Haber girişleri aşağıdadır:

1. *Denizli'nin Pamukkale ilçesinde Şebnem Şirin (25), evinde erkek arkadaşı Furkan Zıbıncı (25) tarafından bıçakla boğazı kesilerek öldürüldü. Polis, olayın ardından kaçan şüpheliyi yakalayarak gözaltına aldı. Şirin'in, ayrılmak istediği için çıkan tartışma sonrası öldürüldüğü belirlendi.*
2. *Denizli'nin Pamukkale ilçesinde, kendisinden ayrılmak isteyen kız arkadaşı Şebnem Şirin'i (25) bıçakla boğazını keserek öldüren Furkan Zıbıncı (25), adliyeye sevk edildi. Altı ayrı suçtan sabıkası olduğu öğrenilen Zıbıncı, ilk ifadesinde 'olayı hatırlamadığını' öne sürdü. Katil zanlısı Furkan Zıbıncı sevk edildiği mahkemece "canavarca hisle ve tasarlayarak öldürme" suçundan tutuklanarak cezaevine gönderildi. Otopsinin ardından Şebnem Şirin'in cenazesi ise annesinin İncilipınar Mahallesi'ndeki evine götürüldü. Acılı anne Pervin Tokat, kızının tabutuna sarılarak, "Bebeğimdi o benim, meleğimdi. Canım yavrum" diyerek feryat etti.*
3. *AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik, Denizli'de erkek arkadaşı Furkan Zıbıncı*

tarafından vahşice katledilen Şebnem Şirin'le ilgili paylaşım yaptı. "Her kadın cinayetiyle insanlık yok oluyor" diyen Çelik, "Kadına dönük şiddeti özendiren ve teşvik eden her sözü mahkum etmeliyiz. Canileri besleyen kültürel ve zihinsel her yaklaşımla mücadele topyekun olmalıdır" ifadelerini kullandı.

Birinci haber girişi incelendiğinde, hayatını kaybeden Şebnem Şirin'in ölüm şekline dair detay verildiği görülmektedir. Ölüm şekline ilişkin verilen detaylar, benzer fiilleri işleyebilecek olan kişilere bir yöntem örneği sunduğundan haberde sorunlu bir yan taşımaktadır. Bu durum, aynı zamanda TGC'nin bu konuda öngördüğü yaklaşıma da aykırılık teşkil etmektedir. İkinci haber girişinde ise, yine cinayetin işleme yöntemine dair detay verildiği görülmekte iken Furkan Zıbıncı'nın sabıkası olduğuna dair ek bir bilgi verildiği de göze çarpmaktadır. Haber girişinde böyle bir olguya yer vermek 'sorunlu' bir insanın ancak böyle bir cinayeti işleyebileceği algısını yeniden üretmektedir. Haber cinayeti artık kişiselleşmiştir. Bu durum kadına yönelik şiddeti doğuran temel unsur olan ataerkil sisteme ilişkin eleştirel yaklaşımların ortaya çıkmasını engelleyici bir işlev görmektedir. Bu anlamıyla da toplumda yer alan ataerkil yaklaşımları yeniden üreterek egemen paradigma lehine bir kapanmaya neden olmaktadır. Üçüncü haber girişine bakıldığında ise, cinayete ilişkin daha politik bir tavır alındığı görülmekle birlikte sadece iktidar partisinin sözcüsünün ifadelerine yer verildiği saptanmıştır. Haberde dengelilik olgusu gereğince farklı siyasi partilerin de konuya ilişkin yapmış olduğu açıklamaların gazete sayfasına taşınması, gazeteciliğe olan güvenin hasar görmesini engelleyici bir faktör olacaktır.

3.1.3. Ard Alan Bilgisi

Ard alan bilgisi haber yapılan konunun geçmişle bağlantısının kurularak haberin bağlamına ilişkin yapılan vurguyu ifade etmektedir. Ard alan bilgisinin yer aldığı haber, okurun konuya ilişkin bakış açısının tarihsel perspektife kavuşmasını sağlar.

İlgili haberler incelendiğinde, kadın cinayetlerine ilişkin herhangi bir ard alan bilgisinin verilmediği görülmektedir. Okurun ataerkil sistemi tarihsel perspektifte değerlendirebileceği herhangi bir somut veri yoktur. Bu da haberin egemen paradigma bağlamında kapanmasını kolaylaştırmaktadır.

3.2. Cumhuriyet Gazetesi

3.2.1. Haber Başlıkları

Cumhuriyet gazetesinde 27.10.2021-01.11.2021 tarihleri arasında 10 haberin yer aldığı görülmektedir. Gazetede yer alan 10 başlık aşağıdadır:

1. *Şebnem Şirin›in teyzesi: «Kadınları koruyan yasayı neden kaldırdınız?»*
2. *Şebnem Şirin›in ailesinin avukatı: Ciddi bir ihmal söz konusu*
3. *Şebnem Şirin›i öldüren Furkan Zıbıncı›nın ifadesi ortaya çıktı*
4. *Denizli'de boğazı kesilerek öldürülen Şebnem Şirin son yolculuğuna uğurlandı*
5. *Son dakika: AKP'den "Şebnem Şirin" açıklaması*
6. *Spor camiası Şebnem Şirin cinayetine sosyal medyadan tepki gösterdi*
7. *Şebnem Şirin›in öldürülmesinde ‹İstanbul Sözleşmesi› hatırlatması*
8 *Şebnem Şirin, Furkan Zıbıncı isimli erkek tarafından boğazı kesilerek öldürüldü*
9. *Türkiye Şebnem Şirin'e ağlıyor: "Ölüp gidiyoruz kimsemiz yok!"*
10. *Ekrem İmamoğlu'ndan 'Şebnem Şirin' paylaşımı*

İlgili başlıklar incelendiğinde, bu cinayetlerin politik bir boyut taşıdığına ilişkin vurguya sahip ifadelerin yer aldığı görülebilmektedir.

Birinci başlıkta, hayatını kaybeden Şebnem Şirin'in teyzesinin, kadınları koruyan yasalara ilişkin sözüne yer verilmiş ve dönemin hükümetine yönelik yaptığı eleştiri başlığa taşınmıştır.

İkinci başlıkta kolluk kuvvetlerinin cinayetin işlendiği yere kadar gelmesine rağmen ilgili daireye ilk etapta girmemesi ve iki saat sonra aynı daireye tekrar gelmesine yönelik ailenin avukatının ifadesi başlığa taşınmıştır. Avukat, kadın cinayetlerine karşı kolluk kuvvetlerinin daha dikkatli davranması gerektiğini işaret etmiştir.

Yedinci başlıkta yer alan İstanbul Sözleşmesi vurgusu yine kadına yönelik şiddete ilişkin gazetenin yayın politikasının bir göstergesi olarak ele alınabilmektedir.

Dokuzuncu başlıkta da sosyal medyada kadına yönelik şiddete ilişkin ünlü kişilerin kınayıcı sözlerine yer verilmiştir.

Gazete yayın politikasına uygun bir biçimde kadın cinayetlerini politik alana çeken başlıkları kullanmakla birlikte bir haber başlığında cinayetin yöntemine dair ayrıntı verdiği saptanmıştır. Sekizinci başlıkta cinayetin nasıl işlendiğine yönelik verilen ayrıntı benzer fiilleri işleyebilecek olan kişilere bir yöntem örneği sunduğundan haberde sorunlu bir yan taşımaktadır. Bu durumlar, TGC'nin kadı-

na yönelik söyleme ilişkin yaklaşımına aykırıdır.

Cumhuriyet gazetesi başlıklarında görülen bir diğer husus da siyasal alana ilişkin bir dengenin tutturulmak istenmesidir. Bu anlamıyla da hem hükümet yetkililerinin hem de ana muhalefet partisinin önemli bir isminin ifadelerinin başlıklara çekildiği görülmektedir. Beşinci ve onuncu başlıklar bu duruma örnektir. Haber başlıklarında toplumun farklı kesimlerinin görüşlerine yer vermesi de haber de dengelilik adına önemli bir çaba olarak değerlendirilmelidir. Spor, edebiyat, müzik alanından ünlülerin görüşleri gazetede yer bulmuştur. Altıncı ve dokuzuncu başlıklar bu durumu örneklemektedir.

Gazete, konuya ilişkin yayınladığı haber sayısının fazlalığı ile kadına yönelik şiddet olgusuna önemli bir ilgi göstermektedir.

3.2.2. Haber Girişleri

Haber girişleri incelendiğinde başlıklarla tutarlı bir yayın politikası izlendiği söylenebilir. Haber girişleri aşağıdadır:

1. *Denizli'de, Furkan Zıbıncı'nın öldürdüğü 23 yaşındaki Şebnem Şirin'in teyzesi Zehra Tokat Gezer; "Kadınları koruyan yasayı neden kaldırdınız? Bu canavar erkeklerin daha da güçlenmesi için mi kaldırdınız? Yeter artık yeter, sözün bittiği yer" dedi. Denizli Kadın Platformu, 23 yaşındaki Şebnem Şirin'in öldürülmesini protesto etti. Makine Mühendisleri Odası Denizli Şubesi'nde bir araya gelen platform üyeleri, Şirin'in fotoğraflarını tutarak basın açıklaması yaptı.*
2. *Denizli'de, Furkan Zıbıncı tarafından öldürülen Şebnem Şirin'in ailesinin avukatı Osman Tabu; "Maalesef ciddi bir hata ihtimali söz konusu. Polis ekipleri, dairenin kapısına kadar gelerek, misafir gibi kapıyı çalıyorlar. Zanlı ve maktulün içerde olmasına karşın, 'herhangi bir ses yok' deyip hiçbir tedbir almadan veya yandaki bir dairenin kapısını dahi çalmadan, oradan ayrılıyorlar" dedi.*
3. *Denizli'nin Pamukkale ilçesinde kendisinden ayrılmak isteyen kız arkadaşı Şebnem Şirin'i (25) boğazını keserek öldüren Furkan Zıbıncı (25), tutuklandı. 6 ayrı suç kaydı bulunan Zıbıncı'nın emniyetteki ifadesi ortaya çıktı.*
4. *Denizli'de Furkan Zıbıncı isimli erkek tarafından katledilen Şebnem Şirin son yolculuğuna uğurlandı. Baba Halil Şirin, "Benim kızım vahşice katledildi. Böyle bir meleğe nasıl kıydın?" diye feryat etti.*
5. *AKP Sözcüsü Ömer Çelik, 25 yaşındaki Şebnem Şirin'in katledilmesiyle ilgili açıklamalarda bulundu.*

6. *Denizli'de yaşanan vahim Şebnem Şirin cinayetinin ardından spor camiası da sosyal medyada sessiz kalmadı ve tepkilerini gösterdi.*
7. *CHP Genel Başkan Yardımcısı Gülizar Biçer Karaca, Denizli'de Şebnem Şirin'in Furkan Zıbıncı tarafından öldürülmesi ile ilgili olarak; "İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılmasından aldıkları güçle hareket eden erkek faillerden biri de Furkan Zıbıncı" açıklamasını yaptı.*
8. *Denizli'nin Pamukkale ilçesinde Şebnem Şirin (25), evinde Furkan Zıbıncı (25) tarafından bıçakla boğazı kesilerek öldürüldü. Polis, olayın ardından kaçan şüpheliyi yakalayarak gözaltına aldı.*
9 *Furkan Zıbıncı isimli erkek tarafından boğazı kesilerek öldürülen 25 yaşındaki Şebnem Şirin Türkiye'yi yasa boğdu. Siyaset, spor ve sanat camiasından pek çok isim ardı arkası kesilmeyen kadın cinayetlerine tepki gösterdi, İstanbul Sözleşmesi'ne vurgu yaptı. #ŞebnemŞirin etiketi, Twitter'da en çok konuşulanlar arasında birinci sırada yer aldı.*
10. *İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu sosyal medya hesabından, Furkan Zıbıncı isimli erkek tarafından öldürülen 25 yaşındaki Şebnem Şirin ile ilgili bir paylaşımda bulundu.*

Cumhuriyet gazetesinin haber girişleri incelendiğinde, toplumun farklı kesimlerinin işlenen cinayete ilişkin tepkilerinin yer verildiğini görebilmek mümkündür. Kadın dernekleri, siyasal partiler, spor dünyası, ünlü kişilerin sosyal medya yorumları gibi toplumun farklı kesimlerinin işlenen cinayete olan tepkileri haber girişlerine taşınmıştır. Bununla birlikte, bazı haber girişlerinde dikkat çeken önemli bir boyut, işlenen cinayetin ataerkil toplumsal yapı ile bağlantısının kurulmasına ilişkindir. Bir, yedi ve dokuz numaralı haber girişlerinde bu durumu görebilmek mümkündür. Bununla birlikte bazı haber girişlerinde cinayetin yöntemine dair ayrıntılı bilgi verildiği de saptanmıştır. Bunlar üç, sekiz ve dokuz numaralı haber girişlerinde görülmektedir. Ölüm şekline ilişkin verilen detaylar benzer fiilleri işleyebilecek olan kişilere bir yöntem örneği sunduğundan, haber sorunlu bir yan taşımakta ve TGC'nin etik kodlarına aykırılık teşkil etmektedir. Üç numaralı haber girişinde de cinayet sanığının sabıkalı olduğuna ilişkin bilgi verilmiştir. Haber girişinde böyle bir olguya yer vermek 'sorunlu' bir insanın ancak böyle bir cinayeti işleyebileceği algısını yeniden üretmekte ve haberi kişiselleştirerek adlileştirmektedir. Bu durum, ataerkil sisteme ilişkin eleştirel düşüncelerin ortaya çıkmasını engelleyici bir yan taşımaktadır. Bu anlamıyla da toplumda yer alan ataerkil yaklaşımları yeniden üreterek egemen paradigma lehine bir kapanmaya neden olmaktadır. Bununla birlikte on haber girişinin sadece birinde bu tutumun görüldüğü de not edilmelidir.

3.2.3. Ard Alan Bilgisi

Cumhuriyet gazetesinde incelenen on haberden sadece birinde ard alan bilgisine yer verildiği saptanmıştır. Ard alan bilgisinde, kadın cinayetlerine ilişkin dünyada ve Türkiye'deki duruma ilişkin bilgiler, raporlar ve istatistikler olabileceği gibi infografikler de olabilir. Ele alınan bir numaralı haberde kadın platformunun yaptığı açıklamalar bağlamında ard alan bilgisine yer verildiği saptanmıştır. Bu durum okurun ele aldığı konuyu tarihsel ve toplumsal veriler ışığında değerlendirebilmesi, konuya eleştirel bir bakış açısı ile yaklaşabilmesi açısından önemlidir. Bu anlamıyla, Cumhuriyet gazetesinde ard alan bilgisine az yer verildiği saptanmıştır.

3.3. Habertürk Gazetesi

3.3.1. Haber Başlıkları

Habertürk gazetesinde 27.10.2021-01.11.2021 tarihleri arasında altı haberin yer aldığı görülmektedir. Gazetede yer alan altı başlık aşağıdadır:

1. *Denizli'deki geçit töreninde, öldürülen Şebnem'in fotoğrafları taşındı*
2. *Şebnem›in teyzesinden kadınlara ölümcül uyarı!*
3. *Şebnem Şirin kimdir? Şebnem Şirin olayı SON DAKİKA gelişmesi*
4. *Şebnem Şirin›in katili konuştu!*
5 *Son dakika haberi AK Parti Sözcüsü Çelik'ten Şebnem Şirin mesajı*
6 *Denizli'de vahşi cinayet! Şebnem, evinde erkek arkadaşı tarafından boğazı kesilerek öldürüldü*

İlgili başlıklar incelendiğinde, sadece bir haber başlığında (iki numaralı haber) kadına yönelik şiddete ilişkin vurgunun yapıldığı görülmektedir. İki numaralı haber başlığında, Şebnem Şirin'in teyzesinin ifadelerine yer verilerek, kadınlara ilişkin bir mesaj verilmeye çalışılmıştır. 'Kadınlara ölümcül uyarı' başlığında yer alan 'ölümcül' ifadesi ile haberde dikkatleri çekmek istendiği görülmekle birlikte, yine de bu şekilde başlığa taşınmasının sorunlu yönler taşıdığı belirtilmelidir. Okuyucuları panik ve endişeye sevk edecek türde inşa edilen başlık, ataerkil sistemin değişimine yönelik eleştirel düşünceyi üretmekten uzak olup sadece ticari kaygılarla okuyucularına korku pompalamaktadır.

Bir diğer haber başlığında ise, Şebnem Şirin'in katil zanlısının ifadelerine yer verildiği görülmektedir. Dört numaralı başlıkta, katil zanlısının sözlerine odaklanıldığı, bu anlamda da konunun bireyselleşerek toplumsal cinsiyet bağlamından uzaklaştığı söylenebilir.

Habertürk gazetesinde yer alan bir diğer husus ise siyasal alandan sadece hü-

kümet yetkililerinin sözlerine başlıkta yer verilmesidir. Haberde dengelilik esasının gözetilmediği ve muhalefet partileri, kadın dernekleri, kanaat önderleri gibi başka aktörlerin sözlerine başlıkta yer verilmediği saptanmıştır.

Diğer gazetelerde de görülen cinayete ilişkin yöntem belirtme durumunun Habertürk gazetesinde de yer aldığı görülmektedir. Altı numaralı haberde, cinayetin nasıl işlendiğine dair yöntem haber başlığına taşınmıştır.

Diğer başlıklarda ise olaya ilişkin vurguların haber başlıklarına taşındığı gözlenmiştir.

3.3.2. Haber Girişleri

Haber girişleri incelendiğinde başlıklarla tutarlı bir yayın politikası izlendiği söylenebilir. Haber girişleri aşağıdadır:

1. *Türkiye, önceki gün yine korkunç bir kadın cinayetine tanık oldu. Denizli'nin Pamukkale ilçesinde yaşayan 25 yaşındaki gıda mühendisi Şebnem Şirin, erkek arkadaşı Furkan Zıbıncı tarafından 12 bıçak darbesiyle katledildi. Kahreden olayın ardından, genç kızın yaşadığı Denizli'de bugün duygu dolu anlar yaşandı. Kentte 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı törenlerinde Denizli Kadın Platformu üyeleri, tören geçişi sırasında Şebnem Şirin'in fotoğrafını taşıdı.*
2. *Denizli'de, Furkan Zıbıncı (25) tarafından katledilen ve büyük üzüntüye neden olan Şebnem Şirin (23), dün gözyaşları içerisinde toprağa verildi. Cenaze töreninin ardından genç kadının teyzesi Selda Tokat sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, "Kız kardeşlerim, ne olur son bir konuşmaya gitmeyin ne olur. Acımayın, kim size takıntılıysa uzak durun. Bizim ciğerimiz yandı. Başka Şebnemler olmasın" dedi.*
3. *Denizli'nin Pamukkale ilçesinde yaşayan Şebnem Şirin, erkek arkadaşı oladuğu iddia edilen Furkan Zıbıncı tarafından boğazı bıçakla kesilerek öldürüldü. Gündemde büyük bir yankı uyandıran olay hakkında son dakika gelişmesi yaşandı.*
4. *Denizli'de gıda mühendisi olan 25 yaşındaki kız arkadaşı Şebnem Şirin'i boğazını keserek öldüren zanlı Furkan Zıbıncı, çıkarıldığı mahkemece tutuklandı. Gasp ve cinsel istismardan 6 suçtan kaydı olduğu ortaya çıkan zanlı, yaşananları hatırlamadığını iddia etti. Şebnem Şirin'in yapılan otopsisinde vücudunun göğüs, yüz ve boyun kısmında toplam 12 bıçak darbesi olduğu, boğazına aldığı derin bıçak kesisiyle yaşamını yitirdiği tespit edildi. Şirin'in cenazesinde öfke ve gözyaşı vardı.*
5 *AK Parti Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Ömer Çelik, kadına*

yönelik şiddetle mücadelenin, tek boyutlu değil, toplumun tüm kesimlerinin ortak mücadelesi olduğunu, kadına dönük şiddeti özendiren ve teşvik eden her sözün mahkum edilmesi gerektiğini bildirdi.

5. *Denizli'de vahşi bir cinayet işlendi. Kentin Pamukkale ilçesinde Şebnem Şirin (25), evinde erkek arkadaşı Furkan Zıbıncı (25) tarafından bıçakla boğazı kesilerek öldürüldü. Polis, olayın ardından kaçan şüpheliyi yakalayarak gözaltına aldı. Şebnem Şirin'in ölümü sosyal medyada infial yarattı, kadın cinayetlerine tepkiler art arda geldi.*

İlgili haber girişleri incelendiğinde, haberde kapanmaya neden olmayan yani eleştirel bir bakış açışının üretilebileceği haber girişi iki ve beş numaralı haberlerde görülmektedir. İki numaralı haber girişinde, Şebnem Şirin'in teyzesinin, kadınların takıntılı kişilerle bir araya gelmemesine yönelik yaptığı çağrı haber içeriğine taşınmıştır. Beş numaralı haber girişinde ise hükümet temsilcisinin kadına yönelik şiddetle mücadelenin önemine yaptığı vurgu haber girişinde yer almıştır.

Bir, üç ve dört numaralı haber girişlerinde, cinayetin nasıl işlendiğine ilişkin yöntemin ayrıntısıyla verildiği görülmektedir. Daha önceki gazetelerde de yer aldığı gibi, haber içinde öldürülme şekline ilişkin verilen detaylar benzer fiilleri işleyebilecek olan kişilere bir yöntem örneği sunabilmektedir.

3.3.3. Ard Alan Bilgisi

Habertürk gazetesinde yer alan altı haberde de ard alan bilgisine rastlanmamıştır. Bu durum, okuyucunun haberi alımlarken düşünümselliğe yönelerek eleştirel bakış açısı geliştirebilmesine engel olması bakımından önemli bir problem teşkil etmektedir.

Sonuç

Bu çalışma, farklı ideolojik konumlanmalara sahip Yeni Şafak, Habertürk ve Cumhuriyet gazetelerinin internet versiyonlarında Şebnem Şirin'in erkek arkadaşı olduğu iddia edilen şahıs tarafından şiddete maruz kalarak hayatını kaybetmesine yönelik çıkan haberlerin analizine odaklanmaktadır. 27.10.2021-01.11.2021 tarihleri arasında, konuya ilişkin ilgili gazetelerin haberlerinin incelendiği bu çalışmada, kadına yönelik şiddet olgusu toplumsal cinsiyet ve basın etiği bağlamında ele alınarak irdelenmiştir.

İlgili gazetelerde yer alan haberler van Dijk'in eleştirel söylem çözümlemesi yöntemi ile ele alınmış ve gazetelerin yayın politikaları ile haber içerikleri arasında genel olarak benzeşikliğin görüldüğü saptanmıştır. Yeni Şafak ve Habertürk gazetelerinde kadına yönelik şiddet daha bireysel bir suç tipi olarak ele alınırken,

Cumhuriyet gazetesinde kadına yönelik şiddetin politik yönüne daha fazla vurgu yapıldığı görülmektedir. Bu durum gazetelerin yayın politikalarının kadınların toplumdaki konumu ve yerine yönelik bakış açıları ile ilgilidir.

Konuyla ilgili Cumhuriyet gazetesinde on haberin yer aldığı görülürken, Habertürk gazetesinde altı haber, Yeni Şafak gazetesinde de üç haber yer almıştır. Bu durum gazetelerin konuya olan ilgilerinin yayın politikalarına göre farklılaştığını göstermektedir.

Basın etik kodları bakımından değerlendirildiğinde, Yeni Şafak ve Habertürk gazetelerinde tek taraflı bir siyasi bakış açısı geliştirildiğini görmek mümkündür. Ayrıca, her üç gazetede de cinayetle ilgili çok fazla detaya yer verilmesi ve haberin kişiselleştirilmesi gibi etik problemlere rastlanmıştır. Özellikle, faile ilişkin gereksiz detayların verilmesi ve haberin kişiselleştirilmesi, ataerkil sisteme yönelik eleştirel düşüncelerin ortaya çıkmasına engel olabileceğinden, olumsuz bir nitelik arz etmektedir.

Kaynakça

1. Abisel, Nilgün (1999). Popüler Sinema ve Türler, İstanbul: Alan Yayıncılık.
2. Aurelius, Marcus (2021). Kendime Düşünceler, 12. Baskı, Çev: Y. Emre Ceren, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
3. Bildirici, Faruk (2018). Günahlarımızla Yıkandık, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
4. Black, Jeremy (2017). İngiltere Tarihi, Çev: Aytaç Yıldız, Ankara: Doğu Batı Yayınları.
5. Cantarella, Eva (2018). 'Yunanistan'da Cinsellik' *Antik Yunan*, 2. Baskı, Ed: Umberto Eco, İstanbul: Alfa Yayınları.
6. Cantarella, Eva (2021). 'Roma'da Cinsellik' *Antik Roma*, Ed: Umberto Eco, İstanbul: Alfa Yayınları.
7. Harman, Chris (2016). Halkların Dünya Tarihi, 5. Baskı, Çev: Uygur Kocabaşoğlu, İstanbul: Yordam Kitabevi.
8. Mill, J.S. (2019). Kadınların Köleleştirilmesi, 2. Baskı, Çev: Ahmet Özcan, İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
9. Roberts, J.M. (2017). Avrupa Tarihi, Çev: Fethi Aytuna, İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
10. Uzun, Ruhdan (2009). İletişim Etiği, Ankara: Dipnot Yayınları.
11. Valerio, Adriana (2019). 'Kadınların İktidarı', *Ortaçağ III*, 3. Baskı, Ed: Umberto Eco, İstanbul: Alfa Yayınları.
12. Varlı Gürer, S. Zeynep / Gürer, Mert (2020). 'Toplumsal Cinsiyet Rolleri Bağlamında Türkiye'deki Televizyon Dizilerinde Sunulan Kadın Stereotipi'. *Alanya Akademik Bakış*, 4 (3), 631-650. DOI: 10.29023/alanyaakademik.684492.

İnternet Kaynakları

1. Basın Meslek İlkeleri, https://www.basinkonseyi.org.tr/basin-meslek-ilkeleleri, Erişim Tarihi: 03.11.2021.
2. Demirören Grubu Yazılı Basın Yayın İlkeleri, 2018. www.demirorengazetecilik.com.tr/media/DocumentFile/yazili-medya-yayin-ilkeleri.pdf, Erişim Tarihi: 02.11.2021.
3. Editors Code of Practice, 01.01.2021. https://www.ipso.co.uk/editors-code-of-practice, Erişim Tarihi: 01.11.2021.
4. Habertürk, 25.11.2019. Kadına şiddette Türkiye ilk sırada, https://www.haberturk.com/kadina-siddette-turkiye-ilk-sirada-2543430-ekonomi, Erişim Tarihi: 28.10.2021.

5. German Press Code, 22.03.2017. https://www.presserat.de/en.html, Erişim Tarihi: 02.11.2021.
6. Rights and Responsibilities of the Press, 2003. https://conseildepresse.qc.ca/wp-content/uploads/2012/03/derp_EN.pdf, Erişim Tarihi: 02.11.2021.
7. SPJ Code of Ethics, 06.09.2014. https://www.spj.org/ethicscode.asp, Erişim Tarihi: 02.11.2021.
8. Türkiye Gazetecileri Hak ve Sorumluluk Bildirgesi, 17.04.2019. https://www.tgc.org.tr/bildirgeler/t%C3%BCrkiye-gazetecilik-hak-ve-sorumluluk-bildirgesi.html, Erişim Tarihi: 03.11.2021.